

НАУКОМЕТРІЯ І ВИДАВНИЧА СПРАВА



ВАКАРЕНКО

Олена Геннадіївна —
кандидат біологічних наук,
директор Видавничого дому
«Академперіодика» НАН України



РАДЧЕНКО

Анна Ігорівна —
кандидат геологічних наук,
заступник директора
з питань наукової та видавничої
діяльності Видавничого дому
«Академперіодика» НАН України

УКРАЇНСЬКЕ АКАДЕМІЧНЕ КНИГОВИДАННЯ: МІЖНАРОДНЕ ВИЗНАННЯ ТРАДИЦІЙ

**ІХ сесія Ради з книговидання
при Міжнародній асоціації академії наук**

14–16 жовтня 2015 р. у Мінську відбулася ІХ сесія Ради з книговидання при Міжнародній асоціації академії наук. У Міжнародному конкурсі на найкращий науково-видавничий проект «Научная книга» Видавничий дім «Академперіодика» НАН України здобув низку високих нагород.

З 14 по 16 жовтня 2015 р. у м. Мінськ (Республіка Білорусь) проходила ІХ сесія Ради з книговидання при Міжнародній асоціації академії наук (МААН). Раду було створено в 2006 р. за ініціативою президента МААН, президента НАН України академіка НАН України Б.Є. Патона відповідно до рішення Ради МААН (постанова від 12.10.2006 № 171) як орган, що об'єднує представників академії наук — членів МААН та організацій — асоційованих членів МААН, причетних до справи наукового книговидання.

Сьогодні до складу Ради з книговидання входять представники президій та відділень академії наук Білорусі, Казахстану, Киргизії та Узбекистану, керівний склад науково-видавничих рад академії наук Білорусі, Молдови, Росії, Таджикистану та України, представники наукових установ Білорусі, Казахстану, Росії, центральних наукових академічних і національних бібліотек Молдови і Росії, академічні та університетські видавці, поліграфісти, книгорозповсюджувачі Азербайджану, Вірменії, Киргизії, Молдови, Росії, України, Болгарії. Крім того, в Раді є представники Виконавчого комітету СНД. Починаючи з 2010 р. під егідою МААН Рада з книговидання проводить Міжнародний конкурс на найкращий науково-видавничий проект «Научная книга».

До програми Сесії Ради з книговидання цього року було включено форум «Наукова та культурна взаємодія в контексті розвитку книговидання, книгообміну та науки про книгу»,



Вручення диплома переможця Міжнародного конкурсу на найкращий науково-видавничий проект «*Научная книга*» Видавничому дому «Академперіодика» НАН України. Зліва направо: учений секретар Ради з книговидавання при МААН О.Ю. Моздаков; директор ВД «Академперіодика» О.Г. Вакаренко; заступник голови редакційно-видавничої комісії НАН Білорусі, заступник директора Республіканського унітарного підприємства «Видавничий дім «*Беларуская навука*» С.А. Ничипорович; голова Президії Національної академії наук Білорусі академік НАН Білорусі В.Г. Гусаков

присвячений 90-річчю Центральної наукової бібліотеки імені Якуба Коласа Національної академії наук Білорусі. Учасників Форуму тепло привітав голова Президії Національної академії наук Білорусі академік НАН Білорусі В.Г. Гусаков. Тематика доповідей охоплювала актуальні питання вивчення історії книги, бібліографії, бібліотечної справи, а також наукового книговидавання, сучасних технологій у книговидавничій, інформаційно-бібліографічній та бібліотечній діяльності.

Значну увагу під час проведення Сесії було приділено ювілею Центральної наукової бібліотеки імені Якуба Коласа НАН Білорусі. Її історія розпочалася 1925 року, коли було засновано Бібліотеку при Інституті білоруської культури (Інбелкульт), зібрання якої містило лише кілька сотень книг і брошур. Першим її

очільником став громадський і політичний діяч Іван Серета. Допомогу в комплектуванні фондів Бібліотеки в цей період надавали як окремі діячі культури, які передавали в дар книги з власних колекцій, так і наукові установи сусідніх республік, зокрема Українська академія наук, Київський університет та ін. У 1929 р. Інбелкульт було реорганізовано в білоруську Академію наук, а книгозбірня дістала назву Бібліотека АН БРСР. У цей час фонди Бібліотеки налічували вже понад 32 тис. найменувань і продовжували стрімко зростати.

Зараз фонд ЦНБ НАН Білорусі має близько 5 млн одиниць зберігання. У ньому представлено праці з природничих і гуманітарних наук, а також найцінніші пам'ятки книжкової справи минулого. Своєрідність та індивідуальність зібрання Бібліотеки полягає в тому, що

колекція старовинних книг охоплює рідкісні видання як західноєвропейської (латинської), так і східнослов'янської (візантійсько-руської) культури.

Під час Сесії було також підбито підсумки Міжнародного конкурсу на найкращий науково-видавничий проект «*Научная книга*» та оголошено переможців. Видавничий дім «Академперіодика» НАН України номінував на цей конкурс три видання, і всі вони здобули високі нагороди — два у тематичних номінаціях, одне — у номінації «Гран-прі».

Фундаментальна монографія за редакцією академіка НАН України А.Г. Наумовця «**Наноразмерные системы и наноматериалы: исследования в Украине**» отримала диплом переможця в номінації «Природничі науки». У книзі наведено результати досліджень і розробок, виконаних інститутами НАН України в рамках Державної цільової науково-технічної програми «Нанотехнології та наноматеріали» (2010—2014), які згруповано у шість розділів: фізика наноструктур, технології напівпровідникових структур, діагностика наноструктур, наноматеріали, нанобіотехнології та нанохімія. Навіть короткий опис отриманих результатів ледь умістився на 800 сторінках книги, що свідчить про важливі здобутки українських учених і високу ефективність їхньої роботи попри непросту фінансову ситуацію в науці. У монографії показано, що в разі створення в Україні сприятливого інноваційного клімату та за наявності подальшої державної підтримки можна налагодити власне конкурентоспроможне нанотехнологічне виробництво. У Видавничому домі «Академперіодика» цю книгу видано і в паперовому, і в електронному вигляді, що значно розширює коло її читачів. Розповсюдження електронного видання здійснюється через передплатне агентство «Укрінформнаука».

Видання «**Международной ассоциации академий наук — 20 лет**» здобуло перемогу в номінації «Співдружність». Цю книгу присвячено 20-річчю створення неурядової самоврядної організації, яка об'єднує академії наук країн СНД, В'єтнаму та Грузії, — Міжнародної



Видання ВД «Академперіодика» — переможці конкурсу «*Научная книга*»

асоціації академій наук. Як асоційовані члени до МААН входить також ряд відомих у світі наукових організацій та освітніх установ, що відіграють важливу роль у розвитку і підтримці фундаментальних досліджень. З 2003 р. МААН має офіційні партнерські стосунки з ЮНЕСКО. Асоціація виконує значний обсяг робіт з налагодження інформаційних потоків між академіями наук, зокрема, забезпечує регулярне функціонування міжнародних наукових рад з найважливіших фундаментальних наукових напрямів, організовує спільне використання окремих унікальних наукових об'єктів. У книзі представлено матеріали щодо розвитку міжакадемічного співробітництва в радянський період, детально висвітлено історію створення МААН після розпаду Радянського Союзу, охарактеризовано результати діяльності Асоціації, наведено фрагменти багатьох виступів ініціатора створення і незмінного президента МААН академіка Бориса Євгеновича Патона, тексти основних документів та іншу корисну інформацію. Видання багато ілюстроване фотографіями.



Біля виставкових стендів

У номінації «Гран-прі» дипломом лауреата нагороджено видання **«Мідні гравірувальні дошки українських друкарень XVII–XIX ст. у фондах Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського»** (автори — Д.Д. Фоменко, І.І. Цинковська, Г.М. Юхимець). Книга є науковим каталогом, який репрезентує ніколи досі не опубліковані рідкісні й цінні пам'ятки української культури та мистецтва, переважно з друкарні Києво-Печерської Лаври, які нині

зберігаються у фондах Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. Це надзвичайно красиве видання з великою кількістю ілюстрацій, виконаних на високому поліграфічному рівні, не залишило байдужими членів журі. У книзі наведено зображення не лише самих мідних гравірувальних пластин, а й відбитків з них. У передмові доктор богословських наук, доктор філософських наук, доктор мистецтвознавства, професор, академік Академії наук вищої освіти України Д.В. Степовик зазначає, що «витягнення на світ Божий» мідних гравірувальних дошок Києво-Печерської Лаври відкрило для України і світу нову, досі невідому інформацію про рівень культури праці граверів доби інтенсивного поширення просвітницьких ідей в Україні. Цю подію можна порівняти з науковим відкриттям, оскільки вона додає важливі частини до загального розуміння історії, мистецтва і релігії.

***Від редакції.** З детальнішою інформацією про це видання та окремими ілюстраціями каталогу можна ознайомитися в рецензії професора Д.В. Степовика, опублікованій у нашому журналі («Вісник НАН України», 2015, № 7).*